

HA
2010

TỦ SÁCH THĂNG LONG
1000 NĂM

PGS. TS. LÊ ĐÌNH SỸ
(Chủ biên)

THĂNG LONG - HÀ NỘI

NHỮNG TRANG SỬ VẺ VANG CHỐNG NGOẠI XÂM

Tập thể tác giả:

PGS. TS. LÊ ĐÌNH SỸ (Mở đầu, các Chương I, III,
IV, VI, VII, IX và Kết luận)

PGS. TS. NGUYỄN MINH ĐỨC (Chương II)

ThS. HOÀNG THỊ THẢO (Chương V)

PGS. TS. TRỊNH VƯƠNG HỒNG (Chương VIII)

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-D2/ 604

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

Mở đầu

Trang

Chương I

7

THĂNG LONG - HÀ NỘI: GIAI ĐOẠN TIỀN THĂNG LONG (TRƯỚC THẾ KỶ XI)

- I. Khái quát vị trí và lịch sử Thăng Long - Hà Nội
thời tiền sử và sơ sử 13
- II. Thăng Long - Hà Nội trong cuộc kháng chiến
chống ngoại xâm thời Hùng Vương - An Dương Vương 18
- III. Thăng Long - Hà Nội trong cuộc đấu tranh
chống Bắc thuộc (từ năm 179 Tr.CN đến năm 938) 33

Chương II

THĂNG LONG CÙNG CẢ NƯỚC ĐÁNH TAN QUÂN TỐNG XÂM LƯỢC (THẾ KỶ XI)

- I. Định đô Thăng Long - Công cuộc xây dựng kinh đô
và đất nước thời Lý 62
- II. Thăng Long cùng cả nước đánh tan quân xâm lược Tống,
bảo vệ Kinh đô, bảo vệ đất nước 77
- III. Ý nghĩa và bài học của cuộc kháng chiến chống Tống
với Thăng Long - Hà Nội 88

Chương III

NHỮNG CHIẾN CÔNG CỦA QUÂN DÂN THĂNG LONG TRONG BA LẦN KHÁNG CHIẾN CHỐNG MÔNG - NGUYÊN (THẾ KỶ XIII)

- I. Nước Đại Việt và kinh đô Thăng Long thời Trần 98
- II. Kháng chiến chống Mông - Nguyên lần thứ nhất:
Trận Đông Bộ Đầu ở Thăng Long (1258) 110

III. Kháng chiến chống Mông - Nguyên lần thứ hai (1285). Cuộc chiến đấu bảo vệ và giải phóng Thăng Long: Trần Chương Dương - Thăng Long (6-1285)	115
IV. Kháng chiến chống Mông - Nguyên lần thứ ba (1288). Cuộc đấu tranh giải phóng Thăng Long và cả nước	130
V. Bài học về chiến đấu bảo vệ và giải phóng Thăng Long thời Trần	133

Chương IV

KHÁNG CHIẾN CHỐNG QUÂN MINH XÂM LƯỢC - CUỘC CHIẾN ĐẤU BẢO VỆ VÀ GIẢI PHÓNG THĂNG LONG - ĐÔNG ĐÔ ĐẦU THẾ KỶ XV

I. Thăng Long - Đông Đô đầu thế kỷ XV. Âm mưu xâm lược của nhà Minh	143
II. Cuộc kháng chiến chống Minh của triều Hồ. Sự thất thủ Đông Đô đầu thế kỷ XV	146
III. Thăng Long - Đông Đô trong khởi nghĩa và chiến tranh giải phóng đầu thế kỷ XV	154
IV. Nhân dân Thăng - Đông Đô cùng nghĩa quân Lam Sơn đánh tan cuộc phản công của địch, bao vây và dụ hàng quân Minh ở Đông Quan	161
V. Ý nghĩa, đặc điểm và một số bài học của cuộc chiến đấu bảo vệ, giải phóng Thăng Long - Đông Đô đầu thế kỷ XV	183

Chương V

NHÂN DÂN THĂNG LONG CÙNG NGHĨA QUÂN TÂY SƠN ĐÁNH TAN QUÂN XÂM LƯỢC THANH (THẾ KỶ XVIII)

I. Khái quát về Đông Kinh - Thăng Long trước cuộc kháng chiến chống Thanh: Thời Lê sơ, Lê - Mạc, Lê - Trịnh và Tây Sơn (từ thế kỷ XV đến thế kỷ XVIII)	196
II. Đại phá quân Thanh, giải phóng Thăng Long: trận Ngọc Hồi - Đầm Mực và trận Đống Đa - Thăng Long (1789)	205

III. Một số bài học về chiến đấu bảo vệ và giải phóng
Thăng Long thời Tây Sơn

244

Chương VI

HÀ NỘI CHỐNG THỰC DÂN PHÁP XÂM LƯỢC
CUỐI THẾ KỶ XIX

I. Thăng Long - Hà Nội thế kỷ XIX	251
II. Cuộc chiến đấu chống thực dân Pháp của nhân dân Hà Nội cuối thế kỷ XIX	257
III. Nguyên nhân và bài học kinh nghiệm từ sự thất thủ Hà Nội	296

Chương VII

HÀ NỘI VỚI SỰ NGHIỆP ĐẤU TRANH GIẢI PHÓNG
DÂN TỘC ĐẦU THẾ KỶ XX. TỔNG KHỞI NGHĨA
GIÀNH CHÍNH QUYỀN TẠI HÀ NỘI (1945)

I. Tình hình Việt Nam - Hà Nội đầu thế kỷ XX	305
II. Các phong trào yêu nước và cách mạng ở Hà Nội đầu thế kỷ XX	310
III. Phong trào yêu nước và đấu tranh cách mạng của nhân dân Hà Nội từ sau Chiến tranh thế giới lần thứ Nhất đến năm 1930	317
IV. Các phong trào chống Pháp ở Hà Nội trong giai đoạn 1930 - 1945	329
V. Tổng khởi nghĩa giành chính quyền ở Hà Nội (8-1945)	354

Chương VIII

THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG CUỘC KHÁNG CHIẾN
CHỐNG THỰC DÂN PHÁP XÂM LƯỢC (1945 - 1954)

I. Xây dựng, bảo vệ chính quyền dân chủ nhân dân, chuẩn bị lực lượng mọi mặt sẵn sàng kháng chiến cứu nước	367
II. Hà Nội mở đầu kháng chiến toàn quốc -
"Quyết tử để cho Tổ quốc quyết sinh"	386

- III. Hà Nội gây dựng cơ sở và đẩy mạnh hoạt động trong lòng địch. Kháng chiến toàn dân, toàn diện. Phối hợp chiến đấu với chiến trường cả nước đánh thắng thực dân Pháp xâm lược 413
- IV. Đấu tranh buộc địch thi hành Hiệp định Giơnevơ hoàn thành thắng lợi tiếp quản Thủ đô 427
- V. Ý nghĩa thắng lợi và một số bài học kinh nghiệm về cuộc kháng chiến ở Thủ đô 432

Chương IX

HÀ NỘI KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ, CỨU NƯỚC (1954 - 1975)

- I. Xây dựng Thủ đô xã hội chủ nghĩa, xây dựng hậu phương chiến lược vững mạnh (10/1954 - 1/1965) 438
- II. Chuyển Thủ đô sang thời chiến, Hà Nội đánh thắng chiến tranh phá hoại lần thứ nhất của đế quốc Mỹ (2/1965 - 11/1968) 451
- III. Đẩy mạnh sản xuất chi viện chiến trường, sẵn sàng chiến đấu, đánh thắng chiến tranh phá hoại lần thứ hai của đế quốc Mỹ (11/1968 - 1/1973) 476
- IV. Hà Nội dồn sức cùng cả nước giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước 508
- V. Ý nghĩa và những bài học kinh nghiệm từ cuộc chiến đấu bảo vệ Thủ đô trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước 515
- *Kết luận* 524
- *Phụ lục* 538
- *Tài liệu tham khảo* 577